

תחת אמברגו – לפרסום ביום שני ה-18 בספטמבר, 2023 בשעה 1:00 אחרי חצות.

דוח הבנק העולמי: שירותי הבריאות ברשות הפלסטינית מושפעים באופן קריטי מכלכלה חלשה ומחסמים

ירושלים, 18 בספטמבר, 2023 - על פי דו"ח חדש של הבנק העולמי, הכלכלה הפלסטינית צפויה להמשיך לפעול מתחת לפוטנציאל שלה. הצמיחה צפויה לנוע בסביבות ה-3%, ובהתחשב בצמיחת האוכלוסין, התמ"ג לא יעלה - מה שישפיע לרעה על רמת החיים. בנוסף, שילוב של אילוצים פיסקאליים וההגבלות שמטילה ישראל מעכבים את הגישה לשירותי בריאות, ומשפיעים לרעה על האוכלוסייה הפלסטינית, במיוחד בעזה.

דו"ח המעקב הכלכלי הפלסטיני, שכותרתו "מרוץ נגד הזמן", יוצג בפני ועדת הקישור האד-הוק (AHLC) שתקיים פגישת מדיניות בתחום הסיוע לפיתוח העם הפלסטיני, בניו יורק ב-20 בספטמבר, 2023. הדו"ח מדגיש את האתגרים הכלכליים העומדים בפני השטחים הפלסטיניים ומתאר את האילוצים המשפיעים על שירותי הבריאות.

"במהלך 5 השנים האחרונות, הכלכלה הפלסטינית נמצאת למעשה בקיפאון, ואינה צפויה להשתפר אלא אם המדיניות בשטח תשתנה", אמר סטפן אמבלד, המנהל האזורי של הבנק העולמי בגדה המערבית ועזה. "השטחים הפלסטיניים נמצאים באיחוד מכס דה-פקטו עם ישראל כבר שלושים שנה, אך בניגוד למה שציפו בעת חתימת ההסכמים, הפער בין שתי הכלכלות המשיך להתרחב, כאשר ההכנסה לנפש בישראל כמעט פי 14-15 מאשר בשטחים הפלסטיניים. שיעורי העוני גבוהים באופן עקשני, שכן בערך 1 מכל 4 פלסטינים חי מתחת לקו העוני. הדו"ח שלנו מזכיר לכל הצדדים את הדחיפות החיונית לפעול כדי לעודד את הצמיחה הכלכלית, כמו גם לשמירת המצב הפיסקאלי באופן יציב יותר", הוסיף אמבלד.

הכלכלה הפלסטינית נותרה בסיכון גבוה תחת מערכת רב-שכבתית של הגבלות ישראליות - על תנועה וסחר בגדה המערבית, כמעט מצור על עזה, נתק פנימי בין הגדה המערבית לעזה, מגבלות פיסקאליות חמורות - ותוכנית רפורמה של הרשות שעדיין לא הושלמה, לצד מספר שנים של ירידה בסיוע הבינלאומי.

עד כה בשנת 2023, הכנסות הציבור הפלסטיני גדלו באופן ניכר, אך גם ההוצאות גדלו, בעיקר בעקבות עליית הוצאות השכר הציבורי ברש"פ. בהתחשב ביישום החלקי של הסכמי השכר האחרונים בין הרשות לאיגודי העובדים, בניכוי מהכנסות מגביית מיסים פלסטיניים על ידי ישראל בסכום של כ-256 מיליון דולר, כמו גם תרומות בינלאומיות, הגירעון צפוי להגיע ל-493 מיליון דולר ב-2023, או 2.5% מהתמ"ג. אם הסכמי העבודה ייושמו במלואם, הגירעון יגדל עוד יותר ויגיע ל-2.7% מהתמ"ג.

החשש העיקרי בהקשר זה הוא שאפשרויות המימון הולכות ומצטמצמות, והגירעון צפוי להמשיך להיות ממומן על ידי פיגור תשלומים לספקים פרטיים, וכספים של קרן הפנסיה הציבורית ועובדי ציבור (שכבר קיבלו רק 80-85% משכרם מאז סוף 2021). הצטברות מתמשכת של פיגורים נוספים תשפיע - בטווח הארוך - על נזילות השוק ועלולה בסופו של דבר לחנוק את הפעילות הכלכלית, עם השפעות הרסניות על רמת העוני כמו גם על היציבות החברתית.

דו"ח הבנק העולמי קובע כי מאמצי הרפורמה של הרשות הכרחיים, אך אינם מספיקים כדי להשיג צמיחה נחוצה וקיימות כלכלית. גיוס תמיכה נוספת מהמדינות התורמות חשובה גם היא, ושיתוף פעולה מצד ממשלת ישראל הינו חיוני. לפי הדו"ח, השת"פ המתבקש מהצד הישראלי כולל העברה לרשות של הכנסות

שנגבו מעסקים ישראלים בגין פעילות בשטח C, העברת כל המע"מ על סחר ישראל-עזה לרשות, יישום מלא של מערכת מע"מ אלקטרונית באמצעות קידום חקיקה המחייבת שימוש במערכת, ושקיפות רבה יותר בכל נוגע לניכויים מגביית מיסים מהכנסות שישראל גובה עבור הרשות.

“האילוצים הפיסקליים מכבידים מאוד על מערכת הבריאות הפלסטינית ובמיוחד על יכולתה להתמודד עם הנטל הגובר של מחלות לא מדבקות. החסמים הרבים מגבילים את הנגישות לטיפול רפואי והפכו את תהליך ההפניות הרפואיות לטיפול בבתי חולים מחוץ לשטחים לתהליך מורכב ביותר, המושפע מהגבלות על תנועת חולים פלסטינים ומשטר ביורוקרטי של היתרים, מה שמקשה מאוד לספק שירותי בריאות נאותים ומצילי חיים בזמן,” הוסיף אמבלד.

אילוצים פיזיים ומנהלתיים מגבילים משמעותית את הנגישות והזמינות של הפניות רפואיות חיצוניות לטיפול סרטן, מחלות לב, בריאות האם והילד, שאינם זמינים בבתי חולים ציבוריים בגדה המערבית ובעזה. הכיבוש הישראלי, הפיצול של השטחים הפלסטיניים, וההקשר הכלכלי הרחב, השפיעו באופן משמעותי על יכולתה של מערכת הבריאות הפלסטינית לספק שירותים אלה בבתי חולים ציבוריים. המצב קריטי במיוחד בעזה, בשל יכולת מוגבלת יותר של מערכת הבריאות שבה החולים נאבקים להשיג בקשות לאישור יציאה רפואית בזמן.

תהליך ההפניות החיצוניות כולל מערכת מורכבת של הפניות מטופלים ותשלומים. כ-42,000 בקשות להיתר כניסה לישראל למטרות טיפולים רפואיים מוגשות מדי שנה על ידי חולים בלבד (לא כולל מלווים), שכן רובם המכריע של החולים צריכים לקבל היתר מישראל על מנת לקבל טיפול רפואי. שיעור אישורי ההיתרים הרפואיים משתנה משנה לשנה, וניתן לשלול, לדחות או לקבל אישור בשלבים שונים של רצף הטיפול, מה שמוכיח מידה של שרירותיות בתהליך ההערכה. נתוני מחקר אף מראים כי למצור החלקי על עזה הייתה השפעה על שיעור התמותה, מכיוון שחלק מהחולים לא שורדים את משך תהליך ההיתר.

בהתחשב במחירים הגבוהים שגובים בתי חולים פרטיים ולא ממשלתיים, הפניות חיצוניות מהוות את אחת ההוצאות הגדולות ביותר של משרד הבריאות הפלסטיני, וכתוצאה מכך, הוצאות בריאות אשר אינן ברות קיימא מכבידות על המצב הכלכלי המתוח ממילא. עם זאת, סביר להניח כי תחום זה לא יצמצם בזמן הקרוב, לאור הקושי של הרשות להגדיל את המרחב הפיסקאלי ולהשקיע בקיבולת בתי החולים הציבוריים. מעבר לכך, בכל הקשור להפניות לבתי חולים ישראלים, למשרד הבריאות הפלסטיני אין שליטה על המחירים, שכן העלויות מנוכות מההכנסות על מיסים של הרשות הנגבים על ידי ישראל עם דיווח מוגבל וללא שקיפות לגבי הטיפול או המטופל.

הדו"ח מדגיש את החשיבות של חיזוק התיאום בין הרשות הפלסטינית וישראל, כולל ניהול טוב יותר של מקרים אלה, לרבות תהליך אישור חלק ומהיר יותר לשיפור נגישות וזמינות הטיפולים עבור החולים והמלווים שלהם, הקלה בהכנסת ציוד רפואי במיוחד לעזה, וכן שקיפות מחירים.

Contacts:

West Bank and Gaza: Mary Koussa, (972) 2-2366500, mkoussa@worldbank.org

Washington: Serene Jweied, (202) 473-8764, sjweied@worldbankgroup.org

For more information, please visit: <http://www.worldbank.org/we>

Visit us on Facebook: <http://www.facebook.com/WorldBankMiddleEastNorthAfrica>

Be updated via Twitter: <http://www.twitter.com/worldbankmena>

For our YouTube channel: <http://www.youtube.com/worldbank>